



HUR DU  
RAMAR & HÄNGER  
FOTOKONST I DITT HEM

---

En fiffig guide till de frågor som alltid uppstår

JENNY JACOBSSON

[jennyjacobsson.com](http://jennyjacobsson.com) // [facebook.com/jennyjacobssonphotography](https://facebook.com/jennyjacobssonphotography)

# INNEHÅLLS- FÖRTECKNING

---

## *En hälsning från Jenny*

- 1 Storlek
- 2 Ram eller ej?
- 3 Glas och alternativ
- 4 Varför passepartout?
- 5 Lämna in eller rama själv
- 6 Placering

## *En hälsning*

*Sätten att montera, rama in och hänga en bild är oändliga och det enda som sätter gränser är fantasin. Onekligen är det högst personligt vad man gillar eller ej. En inramning ska inte undervärderas i hur mycket den kan påverka hur motivet framhävs, hur den verkligen kan lyfta och ge ditt verk rättvisa. Men den kan även göra precis tvärtom...*

*Det kan vara lätt att glömma att montering, ramning och glas inte bara är till för att göra verket finare utan har även en praktisk funktion. De hjälper till att stabilisera ditt verk och skyddar mot stötar, feta fingeravtryck, damm, UV-strålning och andra skadliga saker och kan därför vara väldigt viktigt för bevarandet av ditt verk.*

*Eftersom smaken skiljer sig åt, och dessutom är alla hem så olika, kan man omöjligt säga "så HÄR SKA du göra med din inramning". Därför ska du inte se detta dokument som en regelbok i hur man "bör" göra. Utan se denna guide snarare som fylld med tips och förslag kring vad man kan behöva tänka på när man vill hänga ett verk hemma.*

*Glöm inte, som det mesta när det gäller bild, att regler är till för att brytas!*

*Med värme,  
Jenny*



# 1

## Storlek

---

Det första du behöver bestämma dig för är förmodligen vilken storlek på verket som passar dig, ditt hem och din plånbok.

Har du redan en färdig bild hemma är det storleken på ramen (både yttermått och tjocklek på ramkanterna) du behöver fundera kring.

Ska du köpa in en bild så är det, förutom ramen, själva bilden du ska välja storlek på.

### Storlek på bilden

Som gällande det mesta är val av storlek utifrån smak. Men det finns ett par andra aspekter du kan ta i beaktande:

**BILDMOTIV** En del motiv kan passa sig bäst som små bilder där man behöver gå nära och verkligen ta sig en liten stund för att betrakta. Andra kan passa sig bäst som stora bilder som inte går att missa och som verkligen har en effekt på rummet. Fundera kring vad du tror blir bäst för din bild. Vill du att den ska synas ordentligt utan att man gör någon större ansträngning, eller vill du ha en bild som kräver en intimare interaktion genom att man går fram och studerar den?

**VÄGG** Storleken kan också bero på vilken vägg bilden ska hängas. Är väggen stor kan en större bild göra sig rättvis. Är väggen liten kanske du inte vill att bilden ska kännas överdimensionerad? Ibland är det svårt att uppskatta i huvudet hur stor en bild av ett visst mått faktiskt är, så jag rekommenderar varmt att göra en enkel mall av papper eller något annat du har tillgängligt hemma och helt enkelt håller eller tejpar upp den på den aktuella väggen. Man kan tro att en bild är större än vad den faktiskt är utifrån ett givet mått, så för att undvika att du införskaffar en bild som känns pluttig när den väl kommer på plats, eller tvärtom, testa denna metod.

**MÖBLER** Storleken kan också uppfattas olika beroende på vilka möbler som finns i närheten. En jättestor och bred soffa kan få en bild att upplevas mindre än vad den skulle göra tillsammans med ett par nätta fåtöljer.

### TIPS!

*Kika på vilken ram du vill använda dig av INNAN du faktiskt beställer bilden så att du inte hamnar i knipa för att de inte passar ihop. Det är speciellt viktigt om du vill köpa en färdigtillverkad ram i en vanlig butik där de oftast bara finns i bestämda standardmått. Annars kan du kringgå problemet genom att måttbeställa ram hos en inramare. Eller varför inte tillverka din egna ram (läs Lämna in eller rama själv)?*

## Storlek på totala verket

Här gäller samma aspekter som för storlek på bilden när det gäller vägg och möbler.

Det jag vill påpeka är att man inte ska glömma att en passepartout eller en ram med breda ramkanter bidrar till verkets totala storlek. Så när du funderar kring vilken storlek du ska välja, tänk gärna ut om du föredrar en passepartout till och i så fall vilken storlek på den (läs Varför passepartout?). Testa sedan den nämnda metoden med att hålla upp en enkel mall på den tänkta platsen för det totala verket för att undvika att du införskaffar en bild som med en bred passepartout eller breda ramkanter till gör att totala verket blir för stort för sin plats.

Effekten med att utöka den totala storleken på verket med en passepartout eller breda ramkanter kan såklart användas ifall du inte har en så stor bild men gärna vill ha ett verk av imponerande storlek på väggen!

## SAMMANFATTNING STORLEK

För val av storlek, utgå förutom smak ifrån:

- >> **BILDMOTIV** Olika motiv passar bäst i olika storlekar
- >> **VÄGG** Ta väggens dimension i beaktande för verkets storlek
- >> **MÖBLER** Möblers storlek påverkar verkets uppfattade storlek
- >> **TOTALA STORLEKEN** inklusive passepartout och ramkanter

Som så mycket annat här i livet hör ofta en utökad storlek ihop med en utökad kostnad. Så en viktigt aspekt är förstås också **EKONOMI!**



*Ett stående verk kan bli fint i samma höjd som ett liggande verk när de ska hängas tillsammans. Detta är en mall jag ofta använder mig av för att bestämma storlekar för [mina art prints](#), till försäljning i begränsad upplaga.*

# 2

## Ram eller ej?

---

En ram kan verkligen lyfta och ge ditt verk rättvisa. Men ibland kan den även göra precis tvärtom...

Det kan vara lätt att glömma att ramning inte bara är till för att göra verket finare utan har även en praktisk funktion. Ramen hjälper till att stabilisera ditt verk och skyddar mot stötar och slitage. Så att använda ram eller ej kan dessutom påverka livslängden hos ditt verk.



*The storm starter*

Eftersom ramen har en praktisk funktion, påverkar hur din bild framhävs och dessutom i sig själv kan vara en vacker inredningsdetalj att gå hand i hand med din övriga stil i hemmet, så finns det en del att fundera på.

**MATERIAL** Ramar kan komma i olika material (trä, metall, komposit, etc). Tänk över vad som passar ihop med övriga ramar som finns i samma rum eller vad som blir fint ihop med övrig inredning. Trä vs metall kan tex ge helt olika känsla när det gäller mjukhet vs hårdhet.

**VAL AV FÄRG** När du ska välja färg kan du gå antingen efter magkänsla, matcha med andra ramar i rummet eller hålla upp olika färger tillsammans med ditt verk för att se vad som fungerar. Men det finns också ett par andra saker du kan tänka på inför färgvalet:

**Dramatik och kontrast** För dig som gillar dramatik kan ett enkelt val vara att ta en svart markant ram. Något man kanske inte tänker på är att det mörkaste i en bild kanske inte är helt svart. Exempelvis kan en skugga vara mörkblå. Så om du inte vill ha svart ram, men ändå vill ha en ram som skapar kontrast och drama, så kan du överväga att välja en ram som är lika mörk eller mörkare än det mörkaste i bilden. Det kan öppna upp för att välja en ram som är mer grå än svart. Eller gör tvärtom och använd samma princip fast på det ljusaste i bilden!

**Fokus på motivet** Andra vill ha en mer neutral ram för att låta bilden få mer uppmärksamhet än ramen och väljer då en ram som *inte* är mörkare än det mörkaste i bilden (eller ljusare än det ljusaste i bilden).

**Färgmatchning** Svart och vitt (eller dess gråskala) är ofta enkla att matcha med andra inredningsdetaljer. Men du kan också välja att plocka upp en färg i motivet och ha den färgen på ramen. Kanske har din bild brunt i sig och då kan en brun ram ge en fin harmoni (som kan matcha andra trädetaljer i ditt hem). Eller varför inte en mörkblå ram för att matcha den där mörkblå skuggan?

**HELHET** Eftersom ramar kan komma i alla tänkbara färger, material och med eller utan utsmyckningar så är en bra fråga att ställa dig om du vill att verket ska sticka ut och synas ordentligt genom att kontrastera med din övriga inredning? Eller om vill du att verket ska harmonisera med inredning och vara en del av den?

**FOKUS** Det är också viktigt att fundera kring om du vill att *ramen* ska vara det som får störst uppmärksamhet eller ger störst intryck på rummet. Eller om det är

själva *bilden och motivet* som ska ha det största fokuset. Det finns många ramar som är otroligt vackra i sig själva och kan vara ett fint bidrag till inredningen. När ramen i sig är så uttrycksfull riskerar den dock att ta över uppmärksamheten från bilden. Om du vill att bilden ska vara det som talar högst så kan du överväga att välja en mer neutral ram som istället just ramar in och framhäver bilden.

**ALTERNATIV TILL RAM** Det finns idag flera fina och roliga alternativ till att ha ram, såsom att montera bilden bakom plexiglas eller direkt på ett bakstycke som kan fästas på väggen (man kan få en känsla av att bilden svävar utanpå väggen om man hänger upp den med en list baktill). Tänk dock på att kanter och hörn blir mer oskyddade för stötar och slitage när man inte har en ram, tex vid en flytt. När det gäller plexiglas, läs mer under Glas och alternativ.

## SAMMANFATTNING RAM

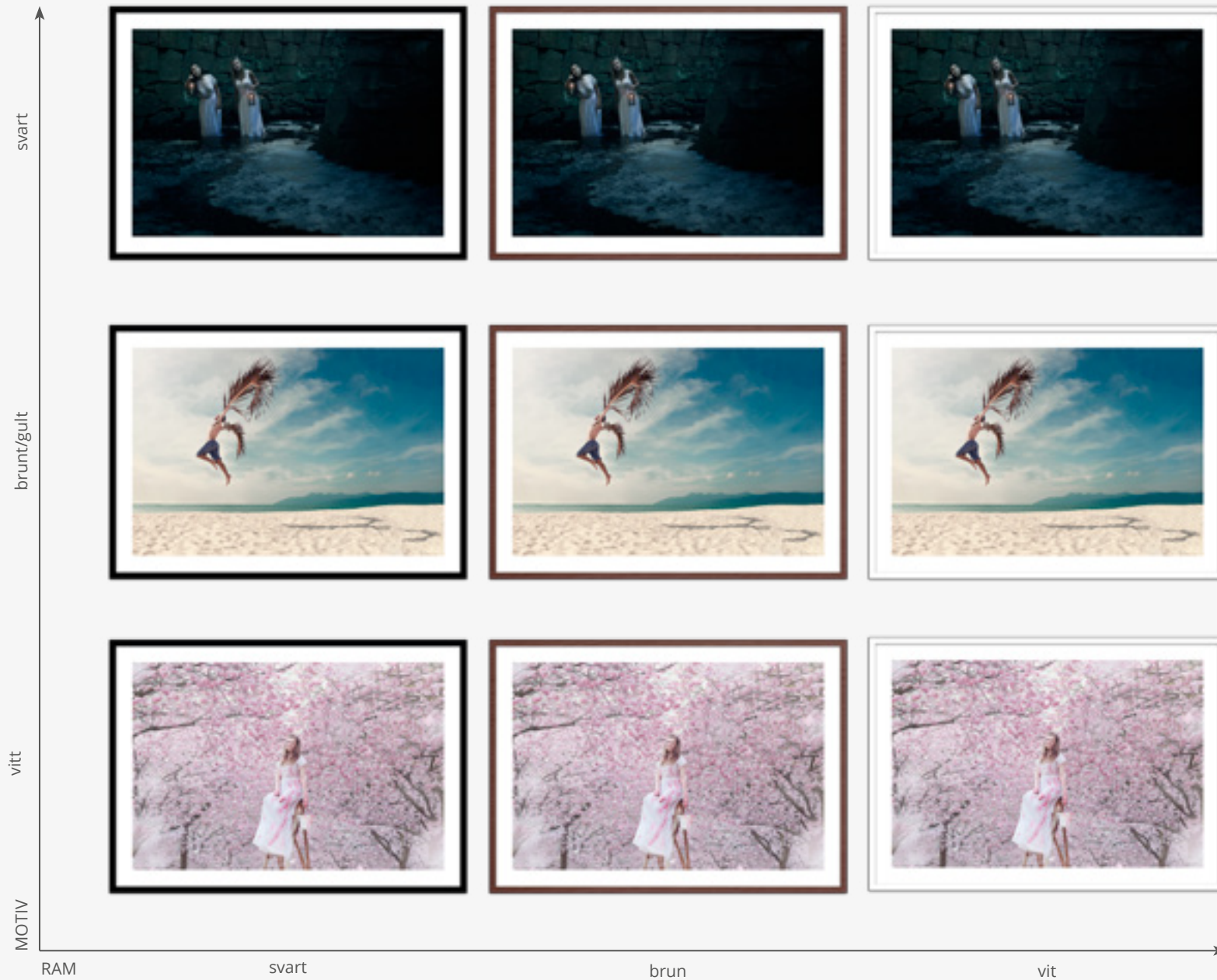
För val av ramning, fundera kring:

- >> **MATERIAL** Mjukhet vs hårdhet
- >> **VAL AV FÄRG** Matcha övrig inredning, men ta även bildens färg i beaktning
- >> **HELHET** Hur förhåller sig verket till övrig inredning?
- >> **FOKUS** Fundera kring om ramen stjäl fokus från bilden
- >> **ALTERNATIV TILL RAM** Tex plexiglas eller montering på bakstyck

När du beställer ett porträtt av mig via [min porträttfotograferingstjänst](#) kan du välja alternativet att få med en personifierad ramguide. I den lägger jag digitalt ihop din personliga bild med exempel på olika färger på ram så att det blir enklare för dig att visualisera vad du tycker passar och är fint till din bild.

**TIPS!**





*Seeking Neverland* (högst upp, mycket svart i bilden), *Man of passage* (mitten, mycket brunt/gult i bilden) och *The burden* (längst ner, mycket vitt i bilden) med svart, brun och vit ram. Vilken kombination tilltalar dig mest? Den mer väntade utifrån tipsen ovan, eller kanske den mest oväntade?

# 3

## Glas och alternativ

---

Valet att ha glas framför bilden eller ej kommer du nog inte undan. Det finns förutom estetiska aspekter både för- och nackdelar med båda valen.

**SKYDD** En viktig aspekt med att sätta glas framför din bild är att det fungerar som ett skydd mot stötar, feta fingeravtryck, damm, smuts, insekter och andra saker i luften som kan vara skadligt såsom rök- eller nikotinpartiklar.

En annan viktig sak att ta i beaktande när det gäller foto är att solens UV-strålar är väldigt skadligt för bilden. Med rätt glas kan din inramning få ett extra skydd (UV-skyddande specialglas går att beställa). Dock vill jag påpeka att oavsett om du väljer UV-skyddande glas eller ej, tänk på att inte hänga din bild i direkt eller nära solljus eftersom effekten av solljuset är så hård att det kan skada även den mest skyddade bild. Fråga din inramare om mer tips i frågan.

**REFLEKTIONER** Det är inte bara skyddet som kan variera från glas till glas, utan även hur mycket reflektioner glaset ger. Det kan vara ytterst frustrerande ifall



*The fall*



man knappt ser sitt verk på grund av starka reflektioner av lampor eller fönster i rummet. Det kan vara klokt att överväga att skaffa ett glas som minimerar ljus-reflexer och det går oftast att få hos en inramare. Ofta är reflexfria glas dyrare än icke-reflexfria glas. Beroende på ekonomi så kan det dock vara en väl värd investering.

**SKÄRPA OCH DETALJER** Detsamma gäller kvalitén i övrigt på glaset. För att bibehålla skärpan och detaljerna i bilden ska man överväga ett kvalitetsglas. Som i de flesta andra fall kan val av glas hänga på vilken plånbok man har. En budgetram från en vanlig butik kan fungera bra som ett mekaniskt skydd men var noga med att notera vilket glas som följer med. Ibland är det en hårdplast istället för riktigt glas. Om du investerat i ett konstverk eller en personlig bild som betyder mycket för dig, där detaljer verkligen har tagits i åtanke för att lyfta fram bilden på allra bästa sätt, kan det vara värt att överväga ett bra glas för att fortsätta lyfta fram det du värderar högt.

**ALTERNATIV** Det allra vanligaste när man pratar om glas framför ett foto är förmodligen att man tänker på glaset som sitter framför bilden i en ram. Ett alternativ kan vara att montera bilden bakom plexiglas, utan ram. För plexiglas gäller samma aspekter som tidigare lyfts upp i detta exempel. Om man föredrar att inte ha glas finns det såklart också alternativ. Man kan självfallet hänga bilden som den är utan skydd, men då är ju bilden helt exponerad för eventuella skador. Ett bra alternativ är att laminera bilden. Lamineringen är ett plastlager som sätts över bilden som skydd och finns från matt till blankt. Laminering kan bli riktigt snygg och ett bra laminat gör att du kan torka av bilden även om det blir fett eller smutsigt. En laminerad bild kan placeras i en ram.

## SAMMANFATTNING GLAS

För val kring glas, tänk på estetik men även för- och nackdelar kring:

- >> **SKYDD** Glaset kan vara väldigt viktigt för bevarandet av ditt verk
- >> **REFLEKTIONER** Överväg reflexfritt glas
- >> **SKÄRPA OCH DETALJER** Olika glas har olika kvalitet
- >> **ALTERNATIV TILL GLAS** Tex laminering och plexiglas utan ram

### TIPS!

*Tänk på att om något fästs upp på själva bilden, tex ett laminat eller plexiglas, så gör man en förändring av själva bilden. Om du köpt fotokonst så kan detta påverka bildens värde. Ta detta i beaktande innan du gör ditt val!*

# 4

## Varför passepartout?

---

Att rama sin bild med en passepartout är ett vanligt val. En passepartout är en skiva av papp med ett fyrkantigt hål i där bilden syns. Passepartouten fyller en funktion med att ge bilden lite distans till ramen, påverkar intrycket av verket och kan hjälpa till att framhäva bilden ytterligare. Ett ytterligare syfte med en passepartout, förutom det rent estetiska, är att förhindrat att motivet kommer i kontakt med glaset.

**UTTRYCK** En del tycker en passepartout är klassiskt och helt enkelt hör hemma på konst, medan en del undkviker det, med argumentet att söka en modern känsla. Vissa bilder passar bättre med, och en del utan. Det finns inget som säger att man måste ha en passepartout eller ej. Det är helt upp till dig och vilket uttryck du vill att ditt verk ska ha.

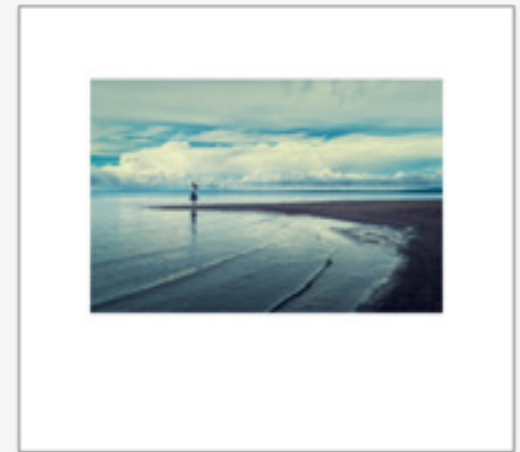
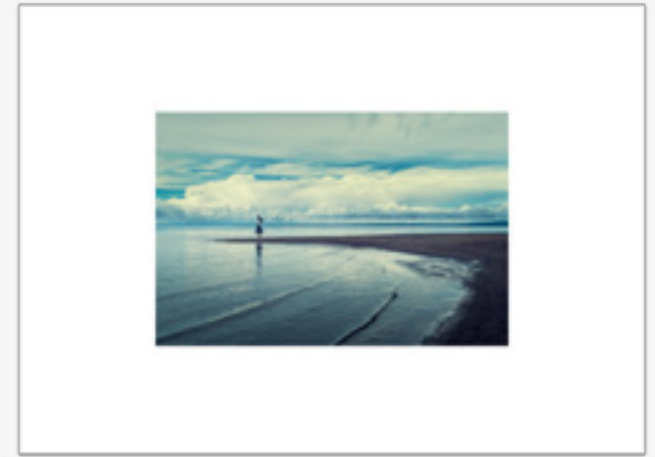
**STORLEK** En del föredrar en tunn passepartout, en del en rejält bred. En del bilder kan klä bättre i en tunn passepartout, en del i en bredare. På nästa sida finns exempel på olika varianter av form och storlek på passepartout. Vad är din preferens?

En passepartout bygger även ut bilden så att den fulla storleken på verket ofta upplevs större, vilket kan vara både bra och dåligt. Effekten med att utöka den totala upplevelsen av storleken på verket kan såklart användas för att utöka känslan av storlek, ifall du inte har en så stor bild men gärna vill ha ett imponerande verk på väggen. Överväg i så fall en bred passepartout. Men välj inte en så pass bred passepartout så att ditt verk blir för stort eller känns för överdimensionerat för din vägg! Tänk också på att en för bred passepartout även kan få motsatt effekt så att det känns som att den slukar upp bilden.

**FÄRG** Man kan även välja färg på sin passepartout och de vanligaste är nog ganska neutrala (ofta vit eller benvit, men även grå eller svart). Det samma gäller här som med val av ram; vill du att ramningen ska vara det som ger störst intryck eller vill du att det är bilden som ska ge det största intrycket?

### TIPS!

*Tänk på att passepartouten måste vara syrafri för att inte motivet skall missfärgas!*



*The blue lake*  
Med olika storlekar och format på passepartout. Vad tilltalar dig mest?



**YTTERLIGARE TIPS** De **art prints** jag erbjuder av mina bilder levereras med en 5 cm vit papperskant runt om (oprintat papper). Totala yttermåtten för tex en 75x50 cm bild blir 85x60 cm med denna vita kant.

Denna kant är bra att ha ifall man vill rama sin bild med en passepartout, för då behöver man lite marginal på pappret som man kan fästa på baksidan av passepartouten utan att beskära in i bilden.

Många tycker också att det är snyggt med denna vita papperskant istället för en passepartout av papp, behåller den och ramar in bilden därefter. För de som inte vill ha denna kant så går den såklart att beskära bort.



Vit papperskant runt mina art prints för montering eller som passepartout

## SAMMANFATTNING PASSEPARTOUT

För val kring passepartout, fundera kring:

- >> **UTTRYCK** Med eller utan passepartout kan ge olika känsla av verket
- >> **STORLEK** Den påverkar både utseende och storleken på totala verket
- >> **FÄRG** Vad passar bäst ihop med din bild och ditt totala verk?

# 5 Lämna in eller rama själv

---

Förutom att bestämma hur verket ska se ut och vilka egenskaper det ska ha så ska du också göra ett val om du ska köpa en ram alt tillverka en egen ram och rama in själv, eller om du vill lämna in bilden till en inramare som gör allt åt dig. Det kan vara jätteroligt att rama in själv och ge ett kreativt utlopp.

Glöm dock inte fundera kring säkerhet och beständighet för din bild. Och som alltid, ekonomi.

Att rama in en bild kan vara väldigt roligt och givande. Det kan också räknas som ett professionellt hantverk och beroende på vad du prioriterar kan en väl monterad bild av en expert vara ett klokt beslut (om du inte hanterar konsten att rama in själv). En inramare gör oftast så mycket mer än att bara lägga en bild i en ram och klämma fast klämmor på baksidan. Bilden ska kanske fästas på ett bakstycke så att den hänger slätt och rakt utan att bukta sig. Eller så ska den hänga fritt bakom en passepartout. Eller så ska det monteras distanser inuti ramen för olika visuella effekter. Det kan vara av vikt att verket förseglas väl så att damm inte tränger in i inramningen. Det är också viktigt att alla material är helt syrafria och det gäller alla material som används såsom passepartout, tejp, bakstycke, förseglingstejp, mm. Om du är osäker kring alla beslut, fråga din inramare vad för och nackdelarna är för din bild. Dessutom kan du få mer råd och hjälp kring de estetiska val du har att göra!



Untitled, 2011



# 6

## Placering

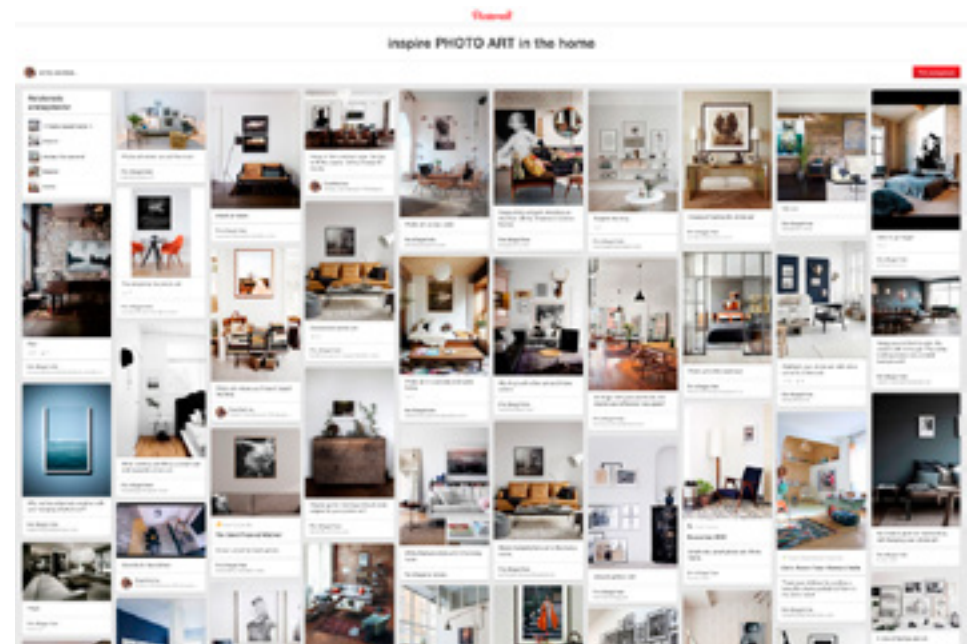
---

Tipsen om att placera fotokonst på väggen är oändliga och ibland ganska motsägande. Anledningen är för att alla har olika utgångspunkt för hur man betraktar bild och konst. Dessutom har alla olika smak... Så vad gör man då?

En del föredrar att hänga alla sina verk i jämnhöjd i underkanten, en del i överkanten. En del rekommenderar att man centrerar verken, andra att inga regler ska följas alls... Vissa säger att man ska hänga i ögonhöjd, men lite lägre över tex en soffa där man sitter, och i nästa andetag så ska alla regler brytas och bilder kan ställas direkt på golvet. Har man ett galleri eller ett museum som utgångspunkt för hur man vill hänga kan man ha en helt annan åsikt än om man vill skapa ett intimt och mysigt hem. Och av den anledningen kommer jag faktiskt inte ge några exakta råd alls över "hur" du ska hänga dina bilder...

...**DÄREMOT** vill jag tipsa om att se dig omkring! I andras hem, i inredningsmagasin, på gallerier, utställningar, eller varför inte online? Jag tror att när du kommer se vad du själv gillar i olika hängningar så kommer du själv veta vad du ska satsa på för dina verk. Strunta i det där "bör" och satsa istället på vad som tilltalar dig.

För att hjälpa dig på traven har jag skapat en [moodboard på min Pinterest där jag kontinuerligt lägger in olika bilder som jag hittar på fotokonst i hem](#), så att du nu direkt kan gå in och kika och komma igång. Där hittar du även inspiration för ramfärger, storlekar, med eller utan passepartouter, etc. Så ta en titt och ha roligt på vägen!



# Slutligen

---

Våga prova! Om du inte gör permanenta ingrepp på din bild kan du alltid ändra i framtiden. Och lägg gärna in din personliga touch, för förhoppningsvis har du en bild som talar om dig, din personliga resa, eller något som inspirerar dig på djupet. Så se till att du även ramar och hänger din fotokonst så att det reflekterar just DIG!

*Jenny Jacobsson är en professionell fotograf från Sverige, som specialiserar sig på konceptuella porträtt för kommersiell användning, privatpersoner och deras hem och som fotokonst. Berättande, uttrycksfulla och emotionella bilder där betraktaren känner att det omöjliga är möjligt har blivit hennes kännetecken. Med sin personliga stil och unika bildkoncept har hennes arbete vunnit internationella utmärkelser och Jenny anlitas även som föreläsare och frilanslärare.*



# HITTA JENNY JACOBSSON ONLINE

---



[jennyjacobsson.com](http://jennyjacobsson.com)



[fb.com/JennyJacobssonPhotography](https://fb.com/JennyJacobssonPhotography)

| BLOG

[jennyjacobsson.com/blog](http://jennyjacobsson.com/blog)



[@JennyJacobsson](https://twitter.com/JennyJacobsson)



[instagram.com/jacobsson\\_jenny](https://instagram.com/jacobsson_jenny)



[youtube.com/JacobssonJenny](https://youtube.com/JacobssonJenny)

JENNY JACOBSSON